

ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา
จังหวัดชลบุรี

STUDY THE CONDITIONS OF HIGH-PERFORMANCE SCHOOL ADMINISTRATION
OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFILIATED WITH PATTAYA CITY,
CHONBURI PROVINCE

^[1]ภัทรวดี เข้มแข็ง Phattharawadee Khemkheang ^[2]ระวิง เรืองสังข์ Rawing Ruangsanka

^[3]ลำพอง กลมกุล Lampong Klomkul

^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author Email: phattharawadee.khem@gmail.com

Article Received: May 08, 2024, Revised: August 19, 2024, Accepted: August 22, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักการศึกษา ผู้บริหาร พนักงานครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน คำนวณจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ลักษณะเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแปรค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร ด้านการสร้างองค์กรเครือข่าย ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง และด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, สถานศึกษาสมรรถนะสูง, โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา

ABSTRACT

The objective of this research article was to study the conditions of high-performance school administration of schools administrators affiliated with Pattaya city, Chonburi province. The research methodology was quantitative research. The population in this research includes educators, administrators, teaching staff, and the basic education commission of schools under Pattaya City, Chonburi Province. The sample group consisted of 260 people with the opening of the tables of Krejcie and Morgan. The research tool was a questionnaire about the conditions of high-performance school administration of schools affiliated with Pattaya city, Chonburi province which was in the form of a 5-level opinion questionnaire. Data were analyzed using statistics, namely mean and standard deviation. The research results found that: The conditions of high-performance school administration of

schools affiliated with Pattaya city, Chonburi province, overall, the average level was at a high level, arranged from highest to lowest as follows: Corporate Culture, Network Organization, Strategy Management, Good Governance and Information Technology respectively.

Keywords: School Administration, High-Performance School, Schools Affiliated with Pattaya City

บทนำ

โรงเรียนสมรรถนะสูง หมายถึง โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ รวมถึงโรงเรียนที่มีภารกิจที่ชัดเจนมีความคาดหวังสูงสำหรับความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอน มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้ความสำคัญกับคุณค่าทางวัฒนธรรมสร้างการติดต่อส่วนตัวกับครอบครัวพัฒนาห้องเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีการประกันความสำเร็จของนักเรียน (Shannon and Bylsma, 2003)

การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีคุณภาพซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของเราที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสการพัฒนาตามโลกาภิวัตน์ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่า รัฐต้องปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนทุกระดับและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยให้สอดคล้องกับทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่ และจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นตนเอง โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาตินอกจากนั้นพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังกำหนดให้องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามศักยภาพของท้องถิ่นตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

อนึ่ง กระแสของความเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการแสวงหากลยุทธ์ในการพัฒนาสมรรถนะขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน รวมถึงด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม (พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต), 2547) การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบในทางที่ดีต่อคุณภาพผู้เรียน (พระมหาญาณวฑฺฒน์ จิตวฑฺฒโน และระวิง เรืองสังข์, 2559) การพัฒนาแบบก้าวกระโดดและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคศตวรรษที่ 21 ทำให้หลายโรงเรียนต้องเร่งปรับตัวเพื่อสร้างขีดความสามารถของตน ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะตัวแทนของบุคลากรในโรงเรียนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารและการดำเนินงาน และเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการบริหารโรงเรียนมากขึ้น ดังนั้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีสมรรถนะการทำงานสูงสุดเป็นสิ่งที่ท้าทาย ซึ่งจะต้องใช้ความสามารถและทักษะของผู้บริหารในการเผชิญกับความท้าทายต่างๆ ความสำเร็จของการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงนั้น ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการเชื่อมโยงด้านสภาพแวดล้อมกับบทบาทของผู้บริหารทุกระดับ พัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนสมรรถนะสูง ที่ประสบความสำเร็จ

ได้รับรางวัลในระดับภูมิภาคหรือระดับสากล ในการจัดการเรียนการสอนและเตรียมความพร้อมสู่การศึกษาขั้นต่อไปและความพร้อมด้านอาชีพ มีความคาดหวังสูงสำหรับความสำเร็จ มีเอกลักษณ์ มีสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องและคงความสามารถในระดับที่เป็นเลิศ รวมถึงมีภารกิจที่ชัดเจน มีพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการปรับปรุงระบบของตนเอง มีการกำหนดกลยุทธ์ และแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจมีการพัฒนาแบบองค์รวม และการแข่งขันในระดับต่างๆ สามารถจัดการองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาเพื่อการมุ่งสู่ความเป็นเลิศวิชาการ และการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน รวมถึงมีการสืบสานผลลัพธ์ความสำเร็จของสถานศึกษา (อันทวาทิติตต์พันธ์, 2564)

โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้จัดการศึกษาโดยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง ยึดแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาโดยแบ่งการบริหารงานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ชุมชน ใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนสถานศึกษา และฝ่ายการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านคุณภาพผู้เรียนถดถอย การออกกลางคัน ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีกับการปรับตัวขององค์กร และคุณภาพของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนและครู ตลอดจนพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ สถานศึกษาเป็นองค์กรสมรรถนะสูงจึงเป็นที่มาของความจำเป็นในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของเมืองพัทยาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อก้าวสู่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก EEC ที่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพสูงและมีทักษะอาชีพที่ต้องการของการจ้างงาน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้ขับเคลื่อนสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 1) ประชากร คือ นักการศึกษา ผู้บริหาร พนักงานครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 11 โรงเรียน รวมทั้งทั้งหมด จำนวน 796 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักการศึกษา ผู้บริหาร พนักงานครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน จากนั้นดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษา

สมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ลักษณะเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแปรค่าเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert (1967) 2) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น 3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษา ด้วยการตรวจและประเมินดัชนีความสอดคล้องใน 3 ระดับ คือ มีความเหมาะสม ไม่แน่ใจ ไม่เหมาะสม โดยใช้สูตรในการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ซึ่งถือเกณฑ์ IOC มากกว่า 0.5 จึงยอมรับว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสม ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1.00 ถือได้ว่าแบบสอบถามได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ 4) นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างทดสอบในการวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.987 ถือว่าแบบสอบถามผ่านเกณฑ์เชื่อถือได้ และ 5) ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บเครื่องมือวิจัย ใช้แบบสอบถามทดสอบเครื่องมือวิจัย และใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้วิธีการส่งแบบสำรวจออนไลน์ ด้วยแบบสอบถามที่สร้างจาก google form

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

ที่	การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	การบริหารเชิงกลยุทธ์	4.28	0.75	มาก	3
2	การมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง	4.24	0.74	มาก	4
3	การสร้างองค์กรเครือข่าย	4.28	0.69	มาก	2
4	การมีวัฒนธรรมองค์กร	4.29	0.68	มาก	1
5	การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.22	0.75	มาก	5
	รวม	4.26	0.78	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ การสร้างองค์กรเครือข่าย ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.69) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.75) การมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.74) และการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.75) ตามลำดับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีความรู้ความเข้าใจร่วมกันในสิ่งที่สถานศึกษาคาดหวัง รู้จักวัฒนธรรมองค์กรและสร้างอัตลักษณ์ที่ใช้ร่วมกันและความรู้สึกที่เป็นหนึ่งเดียวของชุมชน การมีวัฒนธรรมที่มุ่งคุณภาพผลงานสูง ความไว้วางใจและการกระจายอำนาจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การสร้างค่านิยมความผูกพันในองค์กรเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงานที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการสร้างองค์กรเครือข่าย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีการสร้างกลไกการเรียนรู้ที่บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลานำไปสู่การเป็นองค์กรเรียนรู้ เป็นองค์กรที่มีโครงสร้างบริหารงานที่ชัดเจนแต่สามารถยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายในภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีการวิเคราะห์และการจัดการความรู้การสร้างและสะสมองค์ความรู้ใหม่

สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีระบบการประเมินบุคลากรด้านสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นอย่างชัดเจน มีการกำหนดหลักการเป้าหมายวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อให้องค์กรนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีการใช้ภาวะผู้นำประกอบเหตุผลในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา

สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถของตนเอง วางแนวทางการบริหารงานแบบเชิงรุกสู่การปฏิบัติตามหลักนิติธรรม รู้ประมาณเพื่อให้รู้จักความพอดีในปัจจุบัน 4 แล้วเกิดความเป็นธรรมในองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีระบบบริหารงานบุคคลที่มุ่งใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลักของบุคลากรเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ

สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีนวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การนำสารสนเทศมาใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ พัฒนาการบุคลากรในเรื่องของการใช้เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้าง นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร ด้านการสร้างองค์กรเครือข่าย ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง และด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยามีการบริหารโรงเรียนตามวัฒนธรรมองค์กรอย่างเข้มแข็ง เนื่องจากนโยบายของนักการเมืองท้องถิ่นเมืองพัทยาเป็นการบริหารในรูปแบบพิเศษ มีข้อบัญญัติในการบริหารเป็นของตนเอง การจัดเก็บรายได้นำมาพัฒนาท้องถิ่นเมืองพัทยาได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงมีวัฒนธรรมองค์กรในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และหลักของการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงมีผลการประเมินสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนวนพิศ สิทธิธาดา (2552) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านหน้าที่ องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านบุคคล และองค์ประกอบที่ 4 สมรรถนะด้านการบังคับบัญชา ซึ่งรูปแบบสมรรถนะทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าว ล้วนเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่ต้องอาศัยสังคมฐานความรู้ และเศรษฐกิจฐานความรู้ และสอดคล้องกับการวิจัยของธินา วาতিตพันธ์ (2564) ที่พบว่า องค์ประกอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์ 3) ครูมืออาชีพ 4) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร 5) ความผูกพันในงาน 6) การเป็นแบบอย่างที่ดี และ 7) การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของ สมพงษ์ เชือกพรหม (2565) ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านการจัดการความรู้ ด้านระบบโครงสร้างองค์กร และด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ ตามลำดับ และสอดคล้องกับ Wall (2007) ที่กล่าวว่า องค์กรสมรรถนะสูงเป็นองค์กรที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี มีการบริหารจัดการระยะยาว มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ประสานเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และให้ความสำคัญกับพนักงานซึ่งเป็นทรัพยากรขององค์กร

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีวัฒนธรรมองค์กร รู้และเข้าใจร่วมกันในสิ่งที่สถานศึกษาคาดหวัง มีการสร้างองค์กรเครือข่าย ให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้ได้ตลอดเวลา มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง วิสัยทัศน์ชัดเจน มีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ บริหารเชิงรุกด้วยหลักคุณธรรม มีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสร้างค่านิยมความผูกพันในองค์กร เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงานที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารควรเสริมสร้างบรรยากาศ โดยจัดกิจกรรมเสริมสร้างความผูกพัน ให้โอกาสแก่บุคลากรที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมค่านิยมต่างๆ ของสถานศึกษา

1.2 สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการสร้างองค์กรเครือข่าย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การสร้างและสะสมองค์ความรู้ใหม่ ดังนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะการจัดการความรู้ของบุคลากร โดยให้การฝึกอบรมและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้สามารถนำความรู้ไปสร้างสรรค์นวัตกรรมต่อไป

1.3 สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการใช้ภาวะผู้นำประกอบเหตุผลในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและความเข้าใจในภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

1.4 สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีระบบบริหารงานบุคคลที่มุ่งใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลักของบุคลากรเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารควรทำการวิเคราะห์หาสาเหตุ ปัญหา และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับระบบ และหาวิธีการพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5 สภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พัฒนาการบุคลากรในเรื่องของการใช้เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมพบว่า ด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรทำการศึกษาตัวบ่งชี้ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นสถานศึกษาสมรรถนะสูง

2.3 ควรประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพความพร้อมในการแข่งขัน มีการเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชวนพิศ สิทธิธาดา. (2552). **รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธันวา วาতিตพันธ์. (2564). **องค์ประกอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมรรถนะสูง**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2547). **ทิศทางการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาญาณวฑฺฒน์ ฐิตวฑฺฒโน และระวิง เรืองสังข์. (2559). การปฏิรูปการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดทางการศึกษาของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 3(1). 59-70.
- สมพงษ์ เชือกพรหม. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 19(86). 123-139.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**, in **Reading in Attitude Theory and Measurement**. New York: Wiley & Son.

- Shannon, G Sue & Bylsma, Pete. (2003). **Helping Student Finish School: Why Students Drop Out and How to Help Them Graduate**. Office of Superintendent of Public Instruction, Olympia, W A.
- Wall. (2007). The characteristics of a high performance organization. **Business Strategy Series**. 8(3). 179-185.